

Huvudman

Malmö kommun
Grundskoleförvaltningen
205 80 Malmö

grundskola@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bulltoftaskolan i Malmö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malmö kommun att **senast den 31 januari 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Malmö kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Malmö kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 15 november 2022 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, samt skyldigheten att anmäla till skolans

rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)

2. Se till att de elever, som bedömts vara i behov av extra anpassningar, skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)
3. Se till att dokumentera de extra anpassningar som en elev ska ges i elevens individuella studieplan. (3 kap. 5 § och 10 kap. 13 § skollagen)
4. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under höstterminen 2022 fram till den 16 januari 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. (3 kap. 7 § skollagen)
5. För varje utredning om särskilt stöd som avslutats under höstterminen 2022 fram till den 16 januari 2023 ska rektorn, eller den rektor överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under höstterminen 2022 fram till den 16 januari 2023. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen)
6. Se till att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram samt att beslutade åtgärdsprogram följs upp och utvärderas vid den tidpunkt som angivits i åtgärdsprogrammet. Huvudmannen ska ge in de åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden den 1 november 2022 till och med den 16 januari 2023, samt tillhörande skriftliga utvärderingar, i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9-10 §§ skollagen)

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. (6 kap. 10 § skollagen)
2. Se till att det upprättas en ny plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska även innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna i nuvarande plan har genomförts ska tas in i den nya planen. (6 kap. 8 § skollagen)

Tillgång till elevhälsa

1. Se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. Huvudmannen ska redovisa hur elevhälsan ska ges förutsättningar för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och på vilket sätt så ska ske. Huvudmannen ska även redovisa skolans elevhälsoplan och hur skolan ska implementera denna i skolans verksamhet. (2 kap. 25 § skollagen)

Om ärendet

Skolinspektionen har den 8 april 2022 fått en uppgift om eventuella missförhållanden vid Bulltoftaskolan i Malmö kommun. Uppgiftslämnaren har bland annat lämnat uppgifter som rör generella brister i skolans arbete mot kränkande behandling och kränkningar av enskilda elever. Därtill har lämnats uppgifter avseende bristande trygghet och studiero.

Skolinspektionen har utifrån inkommen uppgift om eventuella missförhållanden och utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Bulltoftaskolan i Malmö kommun.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn samt observationer mellan den 23 maj och den 1 juni 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation inhämtats och granskats. Under intervjuerna uppkom indikationer på att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd inte uppfylls enligt lagstiftningens krav.

I tillsynen har Skolinspektionen granskat om verksamheten vid Bulltoftaskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa.

Huvudmannen har den 30 juni 2022 yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet. Skolinspektionen har i detta beslut gjort en samlad bedömning utifrån dokumentstudier och vad som framkommit av intervjuerna.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning. Därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid Skolinspektionens verksamhetsbesök begärt att få in dokumentation avseende två elever per årskurs i årskurserna 4-6 som ges särskilt stöd, innefattande berörda elevers utredning avseende behovet av särskilt stöd och berörda elevers åtgärdsprogram. Skolinspektionen har tagit del av sex utredningar och sex åtgärdsprogram avseende de sex eleverna.

Extra anpassningar

Representanter för elevhälsan säger att lärarna är kompetenta och ofta gör anpassningar som de inte alla gånger själva är medvetna om. På frågan om hur elevhälsan medverkar i arbetet kring extra anpassningar säger elevhälsan att det tidigare funnits avsedda dagar för att diskutera extra anpassningar, men att detta inte funnits sedan i höstas/vintras 2021. Enligt elevhälsan vet de inte om rektorn följer upp extra anpassningar på skolan. Elevhälsan säger dock att kontakter sker med den biträdande rektorn för lågstadiet och mellanstadiet. Elevhälsans representanter säger att de inte vet om lärarna har förutsättningar för att ge extra anpassningar. Rutiner för extra anpassningar behöver, enligt elevhälsan, implementeras och samarbetet mellan lärare behöver utvecklas för att skapa större möjligheter för alla lärare att kunna ge extra anpassningar för de elever som behöver det. Elevhälsan säger att en av orsakerna till att det inte finns rutiner eller strukturer för lärarna att kunna ge adekvata extra anpassningar är att det är en stor omsättning av lärare. Elevhälsan säger att detta bland annat innebär att det är svårt för lärare att kartlägga arbetet med extra anpassningar och att det finns en risk för att det finns elever som är i behov av extra anpassningar som inte får det. Vidare säger personal från elevhälsan att skolans rutiner för att se om de extra anpassningar som eleverna får ger önskvärd effekt är oklara.

Lärarna säger att de har förutsättningar att ge eleverna extra anpassningar i årskurs 5 men inte i årskurs 4, då det saknas lokaler för att ge eleverna undervisning i mindre sammanhang. Lärarna säger att det dessutom inte är tillräckligt bemannat för att de ska kunna ge extra anpassningar. Lärarna säger att de för diskussioner med rektorn kring extra anpassningar och att de har flaggat för behoven i årskurs 4 men resurserna har enligt lärarna prioriterats till årskurs 5, då det bland annat har varit mindre god studiero i dessa klasser.

Lärarna säger att det finns elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. En av lärarna säger att det finns några elever som inte har behov av extra anpassningar men som ändå inte kommer nå kunskapskraven.

Lärarna säger att de inte vet hur rektorn säkerställer att alla elever får extra anpassningar. Elevhälsan är enligt de intervjuade lärarna inte så involverad i arbetet med extra anpassningar. Några av lärarna säger att de inte känner till om det finns

rutiner avseende arbetet med extra anpassningar. Några andra lärare säger att det nog finns rutiner avseende arbetet med extra anpassningar, men de är inte synliga och implementerade på skolan. Lärarna säger att de inte har haft dialoger på skolan kring arbetet med extra anpassningar. Lärarna säger även att de pratar med varandra gällande elevers anpassningar och även följer upp extra anpassningar vid arbetslagets resultatdialoger. Några lärare säger att det tidigare har funnits en mapp för att dokumentera och se de gällande extra anpassningarna för eleverna. Det ska enligt lärarna gå att dokumentera på skolans lärplattform på elevens sida, men de vet inte var de kan hitta dessa i den nya plattformen. Någon lärare säger det nog inte finns någon mapp för detta och någon annan lärare säger att det ska finnas i elevernas individuella utvecklingsplaner.

Rektorn beskriver att rutinerna för extra anpassningar är under omarbetning. De befintliga rutinerna har genomförts på olika sätt. Skolan har en översyn på hur elevhälsan ska utvecklas och har identifierat utvecklingsområden. Rektorn säger att skolan behöver utveckla rutiner och strukturer på skolan och att dessa behöver implementeras på ett bättre sätt hos all personal. För närvarande finns det enligt rektorn personal som inte känner till befintliga rutiner. Rutinerna är justerade och presenterade på studiedagar men implementeringsarbetet behöver fortskrida, enligt rektorn. Rektorn säger att lärarna gör olika avseende extra anpassningar och det är viktigt att det sker en utvärdering och att resultatet återkopplas och ligger till grund för revidering av rutinerna. Detta arbete ska enligt rektorn vara klart inför nästa läsår. Rektorn säger att arbetet med elevers åtgärdsprogram samt tidiga insatser behöver utvecklas på skolan. Kartläggningarna inför vidtagande av åtgärder är ett annat område som behöver utvecklas, speciellt på mellanstadiet.

Rektorn säger att personalen är trygga i arbetet med extra anpassningar men att det kan brista när dessa inte är tillräckliga. Rektorn säger dock att skolan behöver bli bättre på att följa upp de extra anpassningarna, då det skiljer sig mellan lärare hur de gör. Vissa lärare använder skolans digitala plattform medan andra lärare använder sig av egna anteckningar och följer upp detta i utvecklingssamtalen med elever och dess vårdnadshavare. Vid uppföljning av extra anpassningar ska mentorerna enligt rektorn föra en dialog med elevhälsoteamet och extra anpassningar ska föras in i skolans digitala lärplattform.

Anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

På frågan om det finns rutiner för hur lärarna ska anmäla behovet av en utredning av särskilt stöd för elever säger elevhälsan att efter diskussion med specialpedagogen sker en anmälan till elevhälsoteamet. Vidare säger de att lärarna ska fylla i en blankett i samband med denna anmälan som ska lämnas till rektorn, men att alla lärare inte känner till blanketten. Rektorn ska därefter ta med detta dokument till elevhälsoteamet. Vidare säger elevhälsan att lärare nog tror att de gör en anmälan då de diskuterar elever med elevhälsan, vilket inte är fallet.

Lärarna säger att de tycker det är otydligt var och hur en anmälan om en elevs behov av utredning av särskilt stöd ska genomföras, om lärarna trots extra anpassningar finner oro för att eleven inte ska nå kunskapskraven. Några lärare säger att

de för diskussioner med specialpedagoger och några säger att de kontaktar elevhälsoteamet. Lärarna säger att de ska lämna in en blankett där de ska skriva att eleverna riskerar att inte nå målen. Lärarna säger dock att blanketten inte alla gånger används, då de inte hittar blanketten. Lärarna säger att det kan finnas elever som inte anmäls via blanketten men att det kanske sker via träffar med rektorn eller snabba möten.

Rektorn säger att om extra anpassningar inte räcker för en elev ska mentorerna prata med elevhälsoteamet och via en blankett anmäla detta till rektorn. Denna rutin infördes i början på läsåret. Rektorn säger att det vid enstaka tillfällen kan finnas lärare som inte har fyllt i blanketten och att det har skett diskussioner kring varför detta inte har skett. Rutinen är att blanketten ska användas, uppger rektorn. Rektorn säger att det kan finnas lärare som efterfrågar var blanketten finns men denna ska finnas på skolans digitala plattform. Vissa ärenden initieras av elevhälsoteamet och då kommer inte dessa från undervisande lärare.

Starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd

Personal från elevhälsan säger att det finns flera elever på skolan som har väntat länge på en utredning om behovet av särskilt stöd. Någon av lärarna har, enligt personal från elevhälsan, efterfrågat stöd avseende en elev som går i årskurs 6 och som väntat på en stödutredning sedan årskurs 4. Det finns enligt de intervjuade en elev där det under 2018 bedömdes att eleven var i behov av en stödutredning, men som först nyligen blivit utredd i det avseendet. Vidare berättar personal från elevhälsan att det finns en väntelista avseende de elever som väntar på en utredning om behovet av särskilt stöd. Vidare säger de att det finns cirka 15-20 elever som inte är utredda, som finns på en inofficiell lista, som är i behov av en stödutredning. Listan överlämnades, enligt personal från elevhälsan, av tidigare specialpedagog för två månader sedan. Enligt personal från elevhälsan går eleverna på listan i årskurs 4-6. Personal från elevhälsan säger att det finns elva elever i årskurs 6, fem elever i årskurs 5 och en till två elever i årskurs 4 som inte är utredda avseende behovet av särskilt stöd. Vidare säger personal från elevhälsan att de inte vet om det finns ytterligare elever som inte är utredda förutom de som står på listan. Enligt personal från elevhälsan har eleverna anmälts till elevhälsoteamet för att det har funnits ett behov av utredning om särskilt stöd. Elevhälsans representanter säger att det finns elever i årskurs 4 och årskurs 5 som väntar på pedagogiska utredningar men som specialpedagog inte hinner utreda innevarande termin. Specialpedagog säger att hen måste prioritera de elever i årskurs 6 som väntar på en stödutredning och som ska byta skola inför årskurs 7. Enligt elevhälsan påbörjas utredningar direkt för elever i lågstadiet medan det tar längre tid för elever i mellanstadiet. Vidare säger specialpedagog att hen troligtvis inte hinner utreda samtliga elever i årskurs 4-6 som väntar på en utredning om behovet av särskilt stöd.

På fråga om det i årskurs 6 finns några elever som är i behov av en utredning om särskilt stöd svarar en lärare att inga sådana utredningar är gjorda i årskurs 6, men att de har påbörjat pedagogiska kartläggningar. I årskurs 6 har lärare flaggat för behov av stödutredning gällande elever sedan årskurs 5, men det finns ingen känne-

dom om utredningar har skett och inget har hänt. På fråga om lärare vet varför eleverna inte utreds svarar lärarna att förra specialpedagogen hade för mycket att göra så hen hann inte. Vidare säger lärare att skolan inte har så mycket resurser och att resurserna har lagts i årskurs 5 på grund av den sämre studieron där.

Enligt lärare finns det i årskurs 5 tio elever som väntar på en utredning om behovet av särskilt stöd. I årskurs 4 finns inga elever som väntar på en sådan utredning. På frågan om hur länge eleverna i årskurs 5 väntat på stödutredningar svarar lärarna att de kanske väntat sedan förra terminen. Lärarna säger att de lyfte detta i september förra terminen.

På fråga till rektorn om hur många elever som i dagsläget väntar på en utredning om särskilt stöd svarar rektorn att hen inte kan säga det i nuläget men att det är ett antal elever som väntar på en sådan utredning. Rektorn säger att skolan genomförde en översyn i februari 2022 och utifrån detta har arbetet fördelats. Rektorn säger också att hen inte kan svara på när dessa elevers behov av utredning av särskilt stöd blev anmält till rektorn eller till elevhälsan. Enligt rektorn har vissa elever inte heller anmälts av lärare avseende utredning om särskilt stöd utan detta har istället beslutats i elevhälsoteamet. Rektorn uppger vidare att vissa utredningar och kartläggningar ska, på rektorns begäran, förnyas en gång per år och med anledning av detta kan det finnas elever vars behov av utredning av särskilt stöd inte har anmälts till rektorn. Rektorn säger att hen inte vet hur länge eleverna väntar på utredning om behovet av särskilt stöd då vissa elevers utredningsbehov inte har anmälts direkt till rektorn utan har beslutats om i elevhälsoteamet. Enligt rektorn har stödutredningarna tagit mycket lång tid och inte skett skyndsamt tidigare, vilket enligt rektorn visar på att detta behöver åtgärdas på skolan. Då rektorn får bemöta att det vid intervjuer framkommit att det finns elever vars behov av stödutredning lyftes redan 2018 men som först idag har fått en genomförd stödutredning, svarar rektorn bland annat att skolan behöver hitta nya rutiner för att snabba på detta arbete. På fråga när rektorn bedömer att alla stödutredningar är färdiga svarar rektorn att hens förhoppning är att de ska bli färdiga innan terminen är slut samt att utredningar av elever i årskurs 6 ska vara färdigställda innan eleverna lämnar skolan. Rektorn säger att lärare behöver fortbildning i kartläggningsarbetet och att det därför är svårt att bedöma hur lång tid det kommer att ta för att alla aktuella elevers behov av särskilt stöd blir utrett.

Efter Skolinspektionens kommunikering av protokoll till huvudmannen efter tillsynsbesöket på skolan har huvudmannen uppgett att rektorn önskar förtydliga att det inte finns en inofficiell lista avseende elever som är i behov av en utredning om särskilt stöd, samt att det inom ramen för skolans nuvarande organisation i elevhälsosarbetet upprättas förteckningar över de elevärenden som hanteras av skolans elevhälsoteam.

Skolinspektionen har den 13 juni 2022 begärt att få in komplettering från huvudmannen avseende en lista kring årskurser och antalet elever samt uppgift om när anmälan om behovet av särskilt stöd gjorts till rektorn beträffande dessa elever och hur lång tid det tagit/beräknas ta för att starta utredningarna. Huvudmannen

inkom den 30 juni 2022 med en sammanställning gällande elever vid Bulltoftaskolan som är föremål för utredning av behovet av särskilt stöd. Listan innehåller uppgifter avseende enskilda elever samt en elevgrupp med gruppinsats. Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att det i 18 av totalt 39 elevers fall inte finns någon vetskap om när dessa 18 elevers utredningsbehov anmäldes till rektorn utifrån oro för att eleverna inte kommer nå betygskriterierna. Vidare framgår det att det finns ett antal elever vars utredningsbehov inte har anmälts till rektorn utan att dessa elevers behov av särskilt stöd blivit utrett utifrån initiativ av elevhälsan och att stödinsatser satts in. Slutligen visar huvudmannens redovisning att behovet av utredning av särskilt stöd för 12 elever i årskurs 3 har anmälts till rektorn, men för dessa elever finns inga enskilda utredningar utan redovisningen visar på att det har satts in en kollektiv gruppinsats.

Skolinspektionen har den 4 juli 2022 begärt att få in en komplettering från huvudmannen avseende genomförda utredningar av behovet av särskilt stöd, beslut om att upprätta/inte upprätta åtgärdsprogram samt åtgärdsprogram för de elever som huvudmannen tidigare, den 30 juni 2022, har redogjort för. Huvudmannen inkom den 7 juli 2022 med efterfrågade uppgifter. Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att eleverna i fråga är utredda avseende behovet av särskilt stöd och att beslut om åtgärdsprogram finns för dessa elever.

Ge särskilt stöd

Elevhälsan säger att alla elever i lågstadiet inte får det särskilda stöd de behöver fullt ut. Som exempel säger de att en elev lyftes redan i förskoleklass och då påtalades behov av logopedstöd för denna elev, men att detta inte är gjort än på grund av att rektorn inte vidtog åtgärder. I mellanstadiet finns det, enligt elevhälsan, flera elever som inte får det särskilda stöd som de enligt utredningen om behovet av särskilt stöd är i behov av och som de ska ha enligt åtgärdsprogram. Enligt elevhälsan beror detta på för många lärarbyten och att lärarnas kunskaper om hur de ska arbeta med dessa elever kan bli bättre. Elevhälsan säger att åtgärdsprogrammen följs upp.

På frågan om rektorns roll i arbetet med särskilt stöd säger representanter från elevhälsan att de inte vet vilken roll rektorn har. Situationen som elevhälsan beskriver avseende extra anpassningar och särskilt stöd har funnits i minst tre år, säger de.

Enligt lärare finns det rutiner för arbetet med särskilt stöd men inte några tydliga sådana. Lärare säger att de har elever med åtgärdsprogram och att de vet vilka stödåtgärder som eleverna ska ges enligt åtgärdsprogram. Flera av lärare säger att alla elever i behov av särskilt stöd inte får det stöd de behöver. En lärare säger att eleverna behöver mer och en annan lärare säger att det saknas matematiklärare med specialpedagogisk kompetens. En lärare säger att de varslat om detta men inte fått någon hjälp. Lärarna säger också att det finns elever med samma åtgärdsprogram sedan årskurs 4 och att dessa vid utvärderingar visar på små och långsamma förbättringar. Lärarna säger dock att dessa elever skulle behöva fler åtgär-

der men att detta inte är gjort. Elevernas stödåtgärder ska, enligt lärarna, mentorererna informera om men några av lärarna är osäkra kring detta. Detsamma gäller för vem som ska utvärdera åtgärdsprogrammen. Lärarna säger att mentorn ska informera om utvärderingarna men de vet inte med säkerhet.

Rektorn säger att det är mentorerna tillsammans med specialpedagogerna som ska informera om innehållet i åtgärdsprogrammen. Rektorn säger att hen inte har fått några signaler på att lärarna inte ska ha förutsättningar för att kunna ge alla elever det stöd de behöver. Skolan har haft flera möten där personalen fått information kring stödåtgärder för elever då alla lärare tidigare inte har följt gällande rutiner eller matchat elevernas behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt 10 kap. 13 § skollagen är lärare i årskurs 1-5 skyldiga att en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Av förarbeten framgår att stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger skyldighet att upprätta en sådan. Det finns dock inte något som hindrar att en skriftlig individuell utvecklingsplan upprättas i fler fall än vad skollagen anger. Om en lärare i andra fall än när det krävs enligt skollagen anser att det finns skäl att dokumentera det stöd som ges i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, exempelvis när flera personer är inblandade i detta arbete, kan dokumentationen således göras i form av exempelvis en skriftlig individuell utvecklingsplan (prop. 2013/14:160 s. 30-32).

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet, för en elev i bland annat grundskolan, ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31 och 32 §§ förvaltningslagen.

Enligt Läroplan för grundskolan förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11 avsnitt 2.2. och 2.8, ska alla som arbetar på skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

Av utredningen i ärendet framgår att skolan brister i att ge stöd i form av extra anpassningar till samtliga elever som behöver det. Av intervjuer framgår att det finns flera elever som inte når de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och eleverna har trots detta inte getts extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen som en första insats. Vidare framkommer av intervjuerna att rutinerna för extra anpassningar är otydliga och oklara. Därtill framkommer att alla elever inte heller får samtliga de extra anpassningar som de är i behov av. Det föreligger vidare en brist avseende dokumentationen av extra anpassningar och att skolan inte har dokumenterat vilka extra anpassningar som ges för elever till och med årskurs 5.

Vidare uppfyller skolan inte skollagens krav när det gäller att uppmärksamma och starta en utredning för de elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Det finns elever på skolan som riskerar att inte nå betygskriterierna trots extra anpassningar, vilket lärare inte har anmält till rektorn i samtliga fall. Vidare framgår att alla lärare inte känner till de rutiner och den blankett som ska användas för anmälan till rektor och elevhälsan. Det finns, som det får förstås, lärare som inte vet vad en anmälan om särskilt stöd är eller hur de ska gå tillväga för att göra en sådan anmälan.

Det finns även exempel på att lärare har anmält att elever är i behov av en utredning om särskilt stöd men där sådana utredningar inte har startats. Skolinspektionens tillsyn visar vidare att utredningar om särskilt stöd inte alltid genomförs skyndsamt efter att anmälan om behovet av utredning av särskilt stöd gjorts. Det framgår härvid att vissa elever väntat flera terminer eller till och med läsår innan de blivit utredda. Elevhälsan, lärare och rektorn kan inte heller säga om och när utredningar har startats eller har genomförts för en del av eleverna. Skolinspektionen vill påpeka att utredningar om behovet av särskilt stöd ska ske skyndsamt. Som en

följd av att utredningar inte sker skyndsamt finns det risk för att elever inte får ett adekvat stöd och därmed riskerar att inte nå betygskriterierna i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det förekommer att elever som är i behov av särskilt stöd, inte ges sådant stöd. Det framgår i ärendet att det förekommer att elever inte ges det särskilda stöd som beslutats om i åtgärdsprogram eller utifrån uppvisat stödbehov. Vidare framkommer i intervjuer att det föreligger vissa brister med skolans arbete med att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram. Enligt lärarna föreligger osäkerhet kring vem som ska utvärdera åtgärdsprogrammen. Lärare uppger även att det finns elevfall där ingen förändring av åtgärder skett efter utvärdering, trots att utvärderingar endast visat på små och långsamma förbättringar och att dessa elever skulle behöva flera åtgärder. Skolinspektionen finner härvid att arbetet med uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram inte sker som det ska.

Med anledning av att det i flera av de ingivna utredningarna om särskilt stöd anges stödbehov som skulle kunna tillgodoses genom extra anpassningar, samt att det i flera av de ingivna åtgärdsprogrammen anges insatser som mer har karaktären av extra anpassningar snarare än särskilda stödåtgärder vill Skolinspektionen i sammanhanget påtala följande. Det är av betydelse att skolan särskiljer åtgärder som utgör särskilda stödåtgärder, och som ska anges i ett åtgärdsprogram, och åtgärder som utgör extra anpassningar, och som inte behöver anges i ett åtgärdsprogram. Skolinspektionen vill i sammanhanget därför förtydliga skillnaden mellan extra anpassningar och särskilt stöd. Extra anpassningar är insatser av enklare karaktär som i huvudsak kan genomföras av lärarna inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det kan röra sig om att hjälpa eleven strukturera, sätta igång och avsluta sitt arbete eller att eleven vid ett eller ett par tillfällen i veckan får sin undervisning utanför den ordinarie klassens ram tillsammans med andra elever eller ensam. Det kan också handla om att eleven får särskilda läromedel eller tillgång till hjälpmedel. Särskilt stöd är åtgärder av mer ingripande karaktär som till exempel placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning, mer varaktiga specialpedagogiska insatser, anpassad studiegång eller elevassistent (se närmare i lagens förarbeten prop. 2013/14:160, sid. 21 f. och Skolverkets råd SKOLFS 2014:40). Skolinspektionen förutsätter härvid att skolan och huvudmannen säkerställer att de elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd, dvs. där extra anpassningar inte bedöms som tillräckliga, också ges särskilda stödåtgärder för att tillgodose de särskilda stödbehoven. De särskilda stödåtgärderna ska tydligt framgå av elevernas åtgärdsprogram och basera sig på det särskilda stödbehov som framgår av de genomförda stödutredningarna för eleverna.

Skolinspektionen konstaterar sammantaget att det föreligger brister i flera led i arbetssättet med stödinsatser vid skolan. Detta leder till att elever som konstaterats vara i behov av extra anpassningar och särskilt stöd inte får sådant stöd samt att skolan, som det får förstås, har flera elever med låg måluppfyllelse som riskerar att inte få det stöd de är i behov av. Skolinspektionen bedömer härvid att huvudmannen måste vidta åtgärder för att se till att rektorn och skolans personal fullgör de

skyldigheter och de uppgifter som följer av skollagens bestämmelser om stödinsatser. Skolinspektionen vill i sammanhanget även understryka att huvudmannen behöver förvissa sig om att skolan har förutsättningar och tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

Med anledning av att det i ärendet framkommit att det finns elever som enligt lärarna får för lite studiehandledning på modersmålet vill Skolinspektionen påpeka att lärarna ska informera rektorn om detta och att rektorn därefter ska besluta om vilket stöd i form av studiehandledning på modersmål eleverna är i behov av. Skolinspektionen vill också, med anledning av att det framkommit att det finns särskoleintegrerade elever som tidigare har läst utifrån grundskolans läroplan, påtala vikten av att dessa elever läser efter rätt läroplan och att beslut om anpassad studiegång eventuellt fattas för de integrerade elever som läser enligt grundsärskolans läroplan.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling samt dokumentation kring kränkingsanmälan och incidentrapporter.

De flesta av de intervjuade eleverna säger att de trivs och att de känner sig trygga på skolan. Några elever säger att de inte är trygga och andra elever säger att de ibland inte känner sig trygga. Några elever säger att de tycker att det ofta förekommer bråk, och att det framförallt är pojkar som bråkar, samt att språkbruket kunde bli bättre.

Eleverna berättar att lärarna pratar med dem om hur de ska vara mot varandra. Eleverna säger att alla elever är lika mycket värda och detta pratar de om med sina lärare. De flesta av de intervjuade eleverna säger att de känner till att det finns ordningsregler på skolan. De nämner att det till exempel inte är tillåtet att äta godis och att de inte får använda sina mobiltelefoner på skolan. Eleverna får inte heller klättra i träden och ska vara rädda om skolans material. Eleverna säger också att de inte heller ska springa i korridorerna och inte tramsa med varandra. Några elever säger att de har varit med om att ta fram ordningsreglerna och pratat om dessa med sina klasser och att ordningsreglerna har diskuterats på elevrådet. Andra elever säger att de inte känner till om de har kunnat vara med och påverka ordningsreglerna. Flera elever berättar att det finns klassrumsregler. Några elever säger att de tillsammans med lärarna har pratat om hur de vill ha det i klassrummen och att de tillsammans bestämt vilka klassrumsregler som ska gälla. Någon elev ger exempel på att man inte ska prata rakt ut och att man ska gå och inte springa i klassrummen. Om man bryter mot reglerna eller bråkar så pratar lärarna med de inblandade eleverna, säger en elev. En elev säger också att om inte det hjälper kan lärarna ringa hem till elevernas föräldrar. De flesta eleverna säger att de tycker studieron är bra men några elever säger att det kan skilja sig åt mellan förmiddagar och eftermiddagar. Studieron kan ibland, enligt eleverna, bli sämre på eftermiddagen och när de har vikarier.

Eleverna säger att lärarna ofta reagerar och säger till om eleverna bråkar med varandra, men att det ibland finns personal som inte reagerar eller säger till vid bråk mellan elever. Eleverna säger också att det ibland saknas rastvärdar ute på rasterna. Eleverna berättar att de tillsammans med lärarna pratar om vad kränkningar kan vara. Eleverna säger att man inte ska säga dumma saker till varandra eller på något sätt trycka ner någon annan. Trots detta säger eleverna att många killar är taskiga och säger dåliga kommentarer. De kommenterar utseende och "håller på" med personer som inte är "starka". Eleverna säger att de vet vad de ska göra om de blir kränkta och att de då ska säga till en vuxen. Några elever säger att det inte hjälper att säga till lärare och att det finns en risk för att det blir värre om man säger till. Om något stort händer så agerar de vuxna men om det är något mindre så gör de ibland inget. Lärarna ser ibland inte när något händer då de hellre står och pratar med varandra, avslutar eleverna med.

Lärare berättar att det förekommer fler konflikter på Bulltoftaskolan i jämförelse med andra skolor i Malmö. Trots detta säger lärare att skolan är trygg för merparten av eleverna, även om det har varit oroligt i en av årskurserna. På fråga om varför det finns otrygga elever svarar en lärare att det finns elever på skolan som inte accepterar auktoriteter och att det ofta är dessa elever som kan ge sig på andra elever. Tidigare hade eleverna rast samtidigt men för att öka tryggheten för eleverna har skolan valt att dela upp rasterna, vilket lett till en lugnare miljö, säger lärare. Fler insatta rastvakter har också, enligt lärare, gjort att skolan kan arbeta mer förebyggande och samtidigt lösa uppkomna konflikter. Lärarna säger att det fortfarande finns problem kvar avseende tryggheten, men att skolan är på väg att lösa det. Som exempel säger lärarna att de elever som tidigare vandrade runt i korridorerna nu är inne i klassrummen. En lärare berättar att skolan vid terminsstart satt igång ett värdegrundsprojekt men att detta tyvärr runnit ut i sanden. Lärarna säger att det finns en värdegrundsgrupp som ska arbeta med värdegrundsfrågor men denna grupp har endast träffats en eller max två gånger denna termin. Lärarna säger att de i sina respektive arbetslag och enskilt arbetar med värdegrundsfrågorna. Lärarna i lågstadiet säger att de jobbar med värdegrundsprojektet som det var tänkt från början och lärarna i mellanstadiet säger att de inte hinner med att planera detta så de har varit tvungna att fatta snabba beslut om vad de ska göra.

Lärarna säger att det finns framtagna ordningsregler som har diskuterats med eleverna vid klassråd. Rektorn har enligt lärare fastslagit dessa ordningsregler. Elever, lärare och även vårdnadshavare har fått lämna synpunkter på ordningsreglerna. Lärarna säger att det även finns klassrumsregler som är framtagna utifrån varje elevgrupp. Lärarna säger att skolan vidtar åtgärder om det finns elever med ordningsstörande beteende. Enligt lärare förekommer det enskilda samtal med eleverna om anledningen till det ordningsstörande beteendet. Kontakt med vårdnadshavarna och elevernas mentorer sker efter att eleven betett sig ordningsstörande. Lärarna säger dock att samtalen med elever inte alltid hjälper. Skolan har även en åtgärds-trappa som styr vilka åtgärder som kan sättas in avseende de elever som upprepade gånger stör ordningen, men denna tar lång tid säger lärare. På frågan om det har skett några pedagogiska utredningar för elever med ordningsstörande beteende svarar lärarna att de inte vet om det startas utredningar. Lärarna säger att det

dock finns någon enstaka elev som blivit avstängd och att det även finns elever som blivit omplacerade.

Lärarna säger att skolan har en plan mot kränkande behandling som de medverkat i att ta fram. Denna plan är även presenterad för eleverna. Lärarna säger att eleverna inte har medverkat i att ta fram denna men att det är beroende på pandemin och att man då undvek att ha elevrådsmöten. Lärarna säger att de arbetar förebyggande för att motverka kränkande behandling. Som exempel säger de att de har rastvaksaktiviteter. Lärarna säger att de har "värdegrundsveckan" med gemensamma aktiviteter mellan klasser som bygger relationer mellan klasserna. Detta har gett god effekt. Lärarna säger att de pratat om kränkningar och diskriminering men de säger att det kan finnas olika tolkningar på skolan om vad en kränkning är.

Lärare säger att de har en bra kommunikation mellan varandra och har bra koll på vilka elever de ska ha ett särskilt fokus på. Lärare säger också att mycket av deras tid går åt till att "släcka bränder" och mycket fokus ligger på eleverna som stör samt att eleverna som blir utsatta inte får den hjälp de behöver. Lärare säger att det mest är verbala kränkningar som sker på skolan. Lärarna säger att de, om de ser en kränkning, avbryter och pratar med eleverna. På fråga om alla vuxna reagerar eller ingriper när de ser konflikter svarar lärare nej. Lärarna ska anmäla kränkningen skriftligen till biträdande rektorn. Lärarna får tillbaka kränkingsanmälan med ett diarienummer och de ska då beskriva händelsen och vilka åtgärder som är vidtagna. Lärarna säger att alla känner till denna rutin men samtidigt säger lärarna att det finns personal med en loj inställning och dåligt ansvarstagande avseende kränkingsanmälan. På fråga om all personal anmäler alla kränkningar svarar lärare nej. Lärare säger att genomförda åtgärder avseende arbetet med kränkningar inte gett avsedd effekt, att det till viss del blivit bättre på skolan men inte tillräckligt samt att problemet kvarstår. Lärarna säger att skolan hade behövt arbeta mer med relationsskapande åtgärder för att det ska bli bättre.

Lärarna säger avslutningsvis att de känner till vad de ska göra om de känner oro för en elev och att de då gör en orosanmälan som via rektorn skickas till socialtjänsten.

Elevhälsan säger att det är stor personalomsättning på skolan och att detta kan skapa otrygghet hos personalen. Elevhälsan säger att på lågstadiet är det tryggt men att det i mellanstadiet har hänt mycket. Elevhälsan säger att finns elevgång i årskurs 4-6 som sedan 2,5 år tillbaka har utsatt andra elever. Detta har dock enligt elevhälsan lugnat ner sig en del men är svårt att få stopp på. Elevhälsan säger att personalen inte arbetar förebyggande och att de åtgärder som vidtas inte följs upp. En annan orsak till otrygghet är enligt elevhälsan att personalen inte har en gemensam elevsyn på skolan, att vuxna blundar för incidenter mellan elever och att det på grund av utbildningsnivån finns personal på skolan som saknar kunskap om hur de ska bemöta elever med ordningsstörande beteende. Elevhälsan säger att det genomförs trygghetsvandringar och värdegrundsarbete i klasserna för att öka tryggheten, men att detta inte räcker. Elevhälsan säger att all personal behöver ha en gemensam värdegrund och att trivseln hos personalen behöver öka. Elevhälsan säger att förutom trygghetsvandringar genomförs det enkäter på skolan. Dessa en-

käter visar på att tryggheten är större i lågstadiet än i mellanstadiet och att det förekommer mer fysiska konflikter på mellanstadiet, samt att det finns en tuffare attityd bland elever i mellanstadiet. Elevhälsan säger att den inte medverkar i att analysera enkätresultaten och att den inte vet om och hur rektorn följer upp arbetet med att skapa trygghet för eleverna.

Elevhälsan säger att det inte har satts in några åtgärder för att motverka ett ordningsstörande beteende gällande de elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen på skolan. Elevhälsan säger dock att en skolsocial utredning har skett om eleverna har utsatt andra elever och att kuratorn då pratar med eleverna och vårdnadshavarna. Skolan saknar, enligt personal från elevhälsan, ett systematiskt arbete för att skapa trygghet på skolan och motverka ordningsstörande beteende. Elevhälsan säger att de inte vet vilka åtgärder som sätts in efter de skolsociala utredningarna men att någon elev har getts möjlighet att byta skola.

Elevhälsan säger att på lågstadiet pratar lärarna mycket om hur eleverna ska vara mot varandra för att motverka kränkande behandling. Vidare ger de exempel på att kuratorn tar upp saker med klasslärarna om något händer och kuratorn pratar även med eleverna. Eleverna har ett hårt språkbruk som kan göra att eleverna mår dåligt. Elevhälsan säger att det även har satts in en arbetsgrupp för att förhindra kränkningar avseende elever i årskurs 5.

På Skolinspektionens fråga om personal från elevhälsan har sett skolans plan mot kränkande behandling svarar merparten av elevhälsans representanter att de fick del av planen dagen innan intervjun. Elevhälsan säger att de inte har deltagit i att ta fram planen mot kränkande behandling. Elevhälsan säger också att de inte deltar i arbetet med kränkingsanmälningar men det har hänt att det har kommit in ärenden vid elevhälsans möten.

Elevhälsan säger att de på skolan har pratat om att det ska vara en samsyn kring vad kränkningar är. Elevhälsan säger vidare att personalen även pratar om skillnader mellan kränkningar och diskriminering och hur barn och vuxna kan uppfatta kränkningar. Elevhälsan säger dock att alla vuxna inte reagerar när något händer och att eleverna säger detta i samtal med skolsköterskan, specialpedagog och kuratorn. Rektorn har vid ett elevhälsomöte, enligt personal från elevhälsan, även uttryckt oro över att en vuxen på skolan inte reagerade när det inträffade en kränkning mellan elever. Elevhälsan säger också att de inte tror att alla vuxna på skolan anmäler alla kränkningar de ser eller får reda på. Enligt personal från elevhälsan är det samma elevgrupp som kränker andra elever.

Rektorn säger att det är svårt att säga om Bulltoftaskolan är en trygg skola. Tryggheten kan enligt rektorn uppfattas på olika sätt, men rektorns uppfattning är att det är lugnare nu än när hen började på skolan som rektor. Rektorn uppger att eleverna är var de ska vara och att de gör vad de ska och att det inte springs och skriks lika mycket som tidigare. Det är inte så många brandutryckningar som tidigare och karaktären på konflikter är annorlunda idag, uppger rektorn vidare. Enligt rektorn förekommer det konflikter, men viljan är att alla ska vara trygga på skolan. Rektorn säger att skolan arbetar för att motverka otrygghet genom fortbildningsdagar och

konferenser om hur man möter barnen samt hur undervisningen ska genomföras med struktur samt ordning och regler. Skolan har enligt rektorn även infört mentorstid och team som ska hjälpas åt med att fullfölja arbetet för att skapa trygghet och även för att stötta lärarna i klassrummen. Skolan har vidare infört mentorsplaner där klassrummens team ska göra en analys utifrån sin elevgrupp två gånger årligen. Utifrån dessa analyser ska lärarna se hur grupperna fungerar och även sätta in åtgärder, uppger rektorn vidare.

Rektorn säger att nya ordningsregler finns sedan förra sommaren. Eleverna och personal har fått ge sin syn på dessa ordningsregler. Dessa ska revideras i höst. Rektorn säger att det sker utredningar i de fall elever upprepade gånger stör ordningen. Beroende på tid involveras lärare och elevhälsoteamet. Vid akuta ärenden agerar skolledningen ibland själv. Rektorn säger att det sker observationer i årskurs 4 för att utreda ordningsstörande beteende. Rektorn säger dock att hen inte är insatt i hur läget är i årskurs 5.

Rektorn säger att rutinerna för arbetet med elever som har ett ordningsstörande beteende behöver stärkas. På fråga om alla vuxna reagerar på samma sätt om de ser konflikter svarar rektorn att det har uppmärksammats i ett fall att vuxna inte reagerar på samma sätt. Rektorn säger att förmågan att reagera vid incidenter mellan elever är en av sakerna som innefattar lärarnas ledarskap och rutiner. Det kunde tidigare vara så att lärarna inte orkade reagera och agera vid konflikter mellan elever, men det måste man enligt rektorn. Skolan har diskuterat detta och att den som ser konflikter ska agera. Det är inte bra att alla vuxna inte ingriper vid konflikter, detta är en av sakerna skolledningen drivit på.

Rektorn säger att skolans plan mot kränkande behandling presenterades i oktober månad 2021. Den gällande planen har skolledningen tagit fram. Eleverna har inte deltagit i detta arbete men kommer vara delaktiga i detta arbete till hösten 2022. Rektorn uppger att det fortfarande finns ett arbete kvar att göra avseende denna plan, vilket arbetslagen arbetar med. Rektorn ger som exempel att arbetslagen en studiedag fick analysera kränkingsärenden och då diskuterade om insatta åtgärder räcker. Vad som är främjande och vad som är förebyggande arbete har också diskuterats, uppger rektorn vidare. I nästa plan ska det, enligt rektorn, finnas mål utifrån de behov som finns idag. Årets plan innehåller strukturella åtgärder som behövdes och nästkommande plan ska innehålla mer åtgärder utifrån en kartläggning, säger rektorn.

Enligt rektorn finns det en samsyn på skolan kring vad en kränkning är. Rektorn säger att det sker många kränkningar på skolan men att det ändå skett en minskning av dessa samt att skolan arbetar för att antalet kränkningar ska minska. Rektorn säger att hen har bra koll på vilka elever som är involverade i kränkningar och när skolledningen upptäcker att det är samma elever har skolledningen en dialog med lärarna för att ändra de tidigare insatta åtgärderna. Rektorn ger exempel på att åtgärder som sätts in kan bestå av motiverande samtal, samtal med vuxna, konfliktlösning och känslöhantering. Dessa åtgärder är enligt rektorn inte alltid tillräckliga och en disciplintrappa finns till stöd för vidare åtgärder. Rektorn ger exempel på att skolledningen i något fall har stängt av en elev och omplacerat en elev och även

förstärkt vuxennärvaron. Enligt rektorn har elevhälsan deltagit i arbetet med att motverka kränkande behandling, men att det känts av att kuratorn inte varit på skolan i samma omfattning som tidigare.

Rektorn säger att alla lärare ska känna till hur de ska agera vid kränkningar men att rutinerna för anmälan av kränkningar behöver stärkas. Rektorn uppger även att alla lärare inte reagerar om de ser konflikter mellan elever. Vidare säger rektorn att det tidigare kunde vara att lärarna inte alltid orkade agera vid incidenter mellan elever men att de på skolan diskuterat detta och att den som ser konflikter ska agera. Rektorn säger att anmälan om kränkande behandling rapporteras till huvudmannen och att skolan även fått kommentarer av huvudmannen kring kränkingsutredningarna.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § andra stycket skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § första stycket skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Av 5 kap. 9 § första stycket skollagen framgår att om en elev i bland annat förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Enligt 5 kap. 10 § skollagen ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 11-14 §§ skollagen framgår att rektorn får besluta att tillämpa vissa däri angivna disciplinära åtgärder för en elev.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 11, 2.1 Normer och värden, framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § första stycket skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 29 kap. 13 § skollagen framgår att huvudmannen, för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Skolinspektionens bedömning

Inför Skolinspektionens tillsynsbesök har Skolinspektionen begärt in dokumentation, bland annat skolans plan mot kränkande behandling. I planen finns en kartläggning som innehåller en beskrivning av hur skolan arbetar med bland annat normer, värden, rastvakter, klassrumsvakter och elevråd. Det framgår dock inte att det har skett en kartläggning av verksamheten för att upptäcka risker för kränkande behandling eller att orsakerna till riskerna har analyserats. I den del av planen som innehåller en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling framgår bland annat att personalen arbetar förebyggande med värdegrundarbete och att det ska finnas personal under rasterna. Det framgår vidare att elevråd ska hållas en gång i månaden och att en trivselenkät ska genomföras.

Skolinspektionen kan konstatera att de planerade åtgärder som redogörs för är allmänt hållna och det framgår inte att de har tagits fram utifrån konstaterade risker för kränkande behandling på skolan. De åtgärder som beskrivs kan, enligt Skolinspektionens bedömning, inte anses utgöra konkreta och utvärderingsbara åtgärder till nästa års plan. Att trivselenkäter och bildande av olika grupper ska genomföras kan inte betraktas som åtgärder för att förebygga kränkande behandling utan utgör snarare ett underlag för att analysera och besluta om vilka åtgärder skolan behöver vidta. I planen finns vidare en utvärdering av förra årets insatser. Skolinspektionen kan konstatera att det av utvärderingen framgår att delar inte har genomförts och att många av åtgärderna är generella och inte utifrån ett faktiskt nuläge på skolan. Detta tyder på att skolan inte heller tidigare har utarbetat konkreta åtgärder i planen som har varit möjliga att utvärdera.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att skolans plan mot kränkande behandling inte lever upp till författningarnas krav. Detta är en brist.

Av utredningen i ärendet framgår att det finns ordningsregler och klassrumsregler på skolan och att skolan vidtagit, och planerar att vidta, olika åtgärder för att skapa trygghet för eleverna på skolan. Det framkommer i ärendet att det dock förekommer både verbala och fysiska kränkningar mellan elever på skolan och att det rent allmänt förekommer ett hårt språkbruk mellan eleverna, särskilt på mellanstadiet. Det har även framkommit att det finns elever som upplever viss otrygghet på skolan och att det är ett område som skolan behöver arbeta vidare med.

Av intervjuer har framkommit att det förekommer att incidenter som rör eventuell kränkande behandling i skollagens mening mellan elever inte alltid anmäls av personalen till rektorn, trots att personal fått kännedom om det inträffade och borde ha anmält det inträffade till rektor. Skolinspektionen bedömer härvid att det föreligger en brist avseende personals anmälningsskyldighet till rektorn.

Med anledning av konstaterad brist vill Skolinspektionen i sammanhanget påtala följande. Det är av betydande vikt att skolan har ett fungerande arbete och rutiner gällande personals skyldighet att anmäla till rektorn vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. När skolpersonal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska uppgifterna nämligen likaså utredas. Det är därför av stor betydelse att personal anmäler kränkingsincidenter till rektorn, som i sin tur är skyldig att anmäla dessa vidare till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Så fort det rör sig om en inte helt bagatellartad händelse innebär lagens krav en långtgående utredningsskyldighet. Utredningens omfattning och genomförande beror på vad det är som har inträffat och hur pass allvarlig händelsen är i det enskilda fallet. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om händelserna eller situationen, så att man kan bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få eventuell kränkande behandling att upphöra. Det kan då handla om åtgärder både på individnivå och på generell nivå. Skolinspektionen vill härvid understryka att utgångspunkten för skolans agerande ska

vara den enskilde elevens upplevelse av att ha blivit kränkt, eller uppgifter om detta. Skolinspektionen vill även framhålla att huvudmannen, utifrån uppgifter om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, efter en utredning av händelsen eller situationen har att ta ställning till huruvida en elev faktiskt har blivit utsatt för kränkande behandling i skollagens mening. Detta för att i sin tur, om det visar sig att en elev blivit utsatt för kränkande behandling, kunna bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. För att försäkra sig om att åtgärderna ger resultat ska åtgärderna kontinuerligt följas upp och utvärderas. Om det vid en sådan uppföljning eller utvärdering visar sig att kränkningar fortfarande pågår ska nya eller kompletterande åtgärder vidtas för att få kränkningarna att upphöra. Ett sådant systematiskt arbetssätt ger goda förutsättningar för att komma tillrätta med problem i skolan oberoende av vilka orsakerna är. Att anmäla och utreda kränkningar mellan elever har i förevarande fall även som syfte att kunna motverka det hårda språkbruk som råder mellan eleverna på skolan genom att vidta adekvata åtgärder och se till att skolmiljön inte inbjuder till detta. Detta främjar i sin tur en god trygghet och studiero på skolan för alla elever.

Utan tydliga instruktioner från huvudmannen och skolledningen till personalen om när och hur anmälningar till rektorn om kränkande behandling ska göras och utan en grundlig utredning av omständigheterna kring uppgifter om kränkande behandling får inte rektorn, och i sin tur inte huvudmannen, den information som behövs för att få en rättvisande nulägesbild av situationen vid skolenheten. Då rektorn inte får kännedom om samtliga händelser innefattande kränkande behandling mellan elever, vilka i sin tur ska anmälas vidare från rektorn till huvudmannen, får rektorn och huvudmannen inte heller ett korrekt underlag för att på ett målinriktat och systematiskt sätt utreda eventuella kränkingsincidenter och utifrån dessa utredningar göra en analys som kan ligga till grund för adekvata åtgärder i syfte att förbättra situationen vid skolenheten och för de inblandade eleverna. Då rutinerna kring kränkingsanmälningar inte fungerar kan rektorn och huvudmannen inte heller utvärdera effekten av insatta åtgärder. Det är således av vikt att skolenheten och huvudmannen nu vidtar åtgärder för att säkerställa att personal uppfyller sin anmälningsskyldighet till rektor vid kännedom om händelser som rör kränkande behandling i skollagens mening.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans elevhälsoplan.

På frågan om skolans samlade elevhälsa arbetar förebyggande och hälsofrämjande svarar samtliga inom elevhälsan nej. De säger att elevhälsan främst arbetar med individärenden och att de på vissa möten har diskuterat hälsofrämjande arbete. Elevhälsan säger att bristen på ett förebyggande och hälsofrämjande arbete beror på att det saknas strukturer för hur arbetet ska genomföras avseende elevhälsan, bland annat på elevhälsoteamets möten. Tidigare rektor har satt igång ett arbete men nuvarande rektor är diffus och kommunikationen är inte vad den borde vara

från ledningen, säger elevhälsans personal. Ett förebyggande arbete har enligt elevhälsan varit aktuellt i en av klasserna i årskurs 5 för att få denna klass att fungera bättre men på grund av brist på kurator har detta arbete påverkats. På frågan om det finns några mål för elevhälsans arbete svarar representanterna för elevhälsan nej. Elevhälsans representanter säger också att skolans elevhälsoplan inte är implementerad fullt ut och att det skiljer sig åt hur arbetslagen arbetar med denna. Några deltagare i intervjun säger att de fick ta del av skolans elevhälsoplan dagen innan de skulle delta på Skolinspektionens intervju och en säger att hen arbetat med planen under en studiedag.

Rektorn säger inledningsvis att elevhälsan arbetar både med förebyggande och hälsofrämjande frågor samt enskilda elevärenden. Rektorn säger dock även att hen delar elevhälsans uppfattning att skolans elevhälsoteam inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande och att det har varit så under våren 2022. Rektorn uppger att elevhälsan inte jobbar hälsofrämjande och förebyggande i någon större omfattning. Rektorn ger som exempel att kurator har observerat klassrumssituationer i syfte att stötta lärare. Vidare säger rektorn att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet behöver utvecklas men att skolan i nuläget måste prioritera utredningar om elevers behov av särskilt stöd samt att arbetet måste börja inne i klassrummet. Denna termin har skolan infört "lilla elevhälsoteamet" där respektive rektor träffar specialpedagogerna separat för att följa upp individärenden, uppger rektorn vidare.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i förskoleklassen och grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbetet med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak och alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att tillgången till elevhälsa inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med lagstiftningens krav. Elevhälsans representanter och rektorn uppger att elevhälsans arbete främst har fokus på att utreda elevers behov av särskilt stöd och att det saknas tid för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolinspektionen bedömer detta som en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Malmö kommuns verksamhet vid Bulltoftaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa. Det finns därför skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av juristen Therese Aspegren.

Undervisningsråd Per Joel Jarlungar har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Vivianne Majoros Wastrell medverkat.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren
Jurist, beslutsfattare
Signerat av: Therese Aspegren

X Per Joel Jarlungar

Per Joel Jarlungar
Undervisningsråd, föredragande
Signerat av: Per Joel Jarlungar